

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CABINET PREȘEDINTE

Nr. 14886 din data de 20 iulie 2023

Dosar nr. 1703A/2023

Termen: 14 septembrie 2023

Domnului Marian Enache
Președintele Curții Constituționale a României

Stimate domnule președinte,

Consiliul Superior al Magistraturii apreciază cooperarea interinstituțională drept esențială pentru eficientizarea și asigurarea unui înalt nivel de independență și de transparență a sistemului judiciar, acesta reprezentând un domeniu ce presupune efortul comun al tuturor puterilor statului, în limitele atribuțiilor ce le sunt conferite de Constituție și celelalte acte normative.

Consiliul are îndatorirea de a se implica activ în aspectele care privesc autoritatea judecătorească, în strictă conformitate cu litera și spiritul actelor normative care guvernează Justiția română și în directă conlucrare cu celelalte puteri ale statului de drept.

În acest context, având în vedere sesizarea formulată de mai mulți deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și deputați neafiliați, referitoare la **Legea privind statutul asistentului judecătorului (PL-x nr. 231/2023)**, formulăm prezentul

MEMORIU AMICUS CURIAE

cu privire la constituționalitatea actului normativ adoptat de Parlamentul României.

În acest sens, deși potrivit dispozițiilor Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii nu are calitatea de parte în procedura de soluționare a acestei sesizări, în formularea

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

acestui demers a fost avută în vedere practica constantă a Curții Constituționale de a primi observațiile și opiniile formulate de terțe persoane în calitate de *amicus curiae*.

Astfel, Curtea a reținut că „*procedul intervenției în calitate de amicus curiae în procedura din fața Curții Constituționale nu reprezintă o extindere a cadrului procesual existent [...] Depunerea de note scrise, în aceste condiții, nu echivalează cu atribuirea vreunei calități procesuale [...] , ci are semnificația exprimării unei opinii/poziții a unei terțe persoane față de litigiul constituțional asupra problemei deduse instanței a quo, cu scopul de a sprijini instanța de contencios constituțional în soluționarea cauzei*” (Decizia nr. 887 din 15 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 15 martie 2016).

Consiliul Superior al Magistraturii consideră că obiecțiile de neconstituționalitate invocate de deputații aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputații neafiliați sunt neîntemeiate, actul normativ fiind adoptat cu respectarea dispozițiilor din Legea fundamentală.

1. Sub un prim aspect, reglementarea adoptată este în acord cu dispozițiile constituționale referitoare la garantarea accesului liber la justiție – art. 21 din Constituție, activitatea asistentului constând într-un sprijin acordat judecătorului, fără a împieta în vreun fel asupra actului de judecată care rămâne în competența exclusivă a judecătorului.

Tot astfel, nu este întemeiată nici critica referitoare la încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 124 privind înfăptuirea justiției și ale art. 126 privind instanțele judecătorești, deoarece normele de lege criticate vizează aspecte referitoare la statutul asistentului judecătorului, fără a afecta principiul înfăptuirii justiției în numele legii și cel potrivit căruia competența și procedura de judecată sunt stabilite numai prin lege.

Astfel, trebuie avut în vedere faptul că, într-o abordare exhaustivă, concordantă cu aspectele rezultate din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la elementele esențiale ale statutului juridic al unei categorii de personal, *Legea privind statutul asistentului judecătorului* cuprinde dispoziții care consacră rolul și locul asistentului în cadrul instanțelor judecătorești, recrutarea, formarea profesională inițială și continuă, evaluarea profesională, suspendarea și eliberarea din funcție, drepturile și îndatoririle, precum și răspunderea juridică a acestei categorii profesionale.

Reglementarea statutului asistentului judecătorului sub toate aceste aspecte este astfel de natură a oferi garanții suficiente pentru asigurarea independenței judecătorului, fiind create totodată premisele pentru îmbunătățirea eficienței și calității actului de justiție.

Potrivit art. 2 din legea adoptată de Parlamentul României, *„Asistentul judecătorului este obligat ca, prin întreaga sa activitate, să respecte independența judecătorului, drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora.”*

În conformitate cu art. 40 din aceeași lege, *„asistenții judecătorului îndeplinesc următoarele atribuții principale:*

a) acordă sprijin judecătorului în realizarea procedurilor specifice premergătoare stabilirii primului termen de judecată;

b) realizează activități de documentare, de verificare și de prezentare a actelor și lucrărilor dosarului, precum și a elementelor de fapt și de drept relevante în cauză;

c) redactează, sub coordonarea judecătorului, proiecte de hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale.

(2) Asistentul judecătorului îndeplinește orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție.”

Prin modalitatea de reglementare, rezultă fără dubiu că activitatea asistenților, concretizată într-un suport oferit judecătorilor, fără a împieta în vreun fel asupra independenței acestora, nu interferează în niciun fel cu activitatea de înfăptuire a justiției de către judecător.

Precum s-a reținut și în Avizul Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni nr. 22 (2019), asistentul trebuie să îl *sprijine* pe judecător în realizarea competențelor sale și nu să îl înlocuiască pe acesta. Astfel, indiferent de sarcinile atribuite, asistentul lucrează sub îndrumarea judecătorului, fiind supervizat de acesta, judecătorului revenindu-i responsabilitatea deplină în luarea deciziei.

Trebuie avut în vedere și faptul că noua instituție a asistentului judecătorului a *fost concepută și testată* în cadrul proiectului *„Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești”* (Cod SIPOCA/MySMIS:751/129513), derulat de Consiliul Superior al Magistraturii, instituția regăsindu-se deja la nivelul majorității statelor europene, iar necesitatea acesteia fiind semnalată de sistemul judiciar de o perioadă semnificativă de timp.

În acest sens, a fost desfășurat un amplu exercițiu pilot, care a debutat în luna ianuarie a anului 2021 la nivelul a 19 instanțe judecătorești (curți de apel, tribunale și judecătorii) și a vizat, pe de o parte, verificarea modului în care instituția asistentului judecătorului funcționează în practică, iar pe de altă parte, obținerea informațiilor necesare pentru inițierea unor demersuri normative în vederea implementării la nivel legislativ a acestei instituții.

Analizele efectuate cu privire la derularea exercițiului pilot au subliniat impactul pozitiv al modelului testat, activitatea asistenților judecătorului contribuind la optimizarea eficienței și la

consolidarea calității actului de justiție. S-a constatat că activitatea desfășurată de asistenți a constituit un sprijin real pentru judecători, care s-au putut concentra suplimentar pe calitatea actului de justiție.

De asemenea, valorificând aspectele reținute din analiza reglementărilor mai multor state europene, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a reținut că asistenții judiciari competenți pot oferi un suport valoros judecătorilor, ajutându-i astfel să îmbunătățească activitatea instanțelor de la toate nivelurile. În particular, asistenții pot fi un instrument util în sporirea eficienței instanțelor judecătorești. Totodată, aceștia pot contribui la creșterea calității actului de justiție, din acest punct de vedere preluând din sarcina judecătorilor activități non-judiciare pentru a fluidiza activitatea instanțelor, pentru a reduce întârzierile în efectuarea lucrărilor și pentru a-i ajuta pe judecători să pregătească hotărâri de calitate ridicată.

Aspecte similare au fost, de altfel, subliniate și în expunerea de motive care a însoțit propunerea legislativă privind statutul asistentului judecătorului. Potrivit acesteia, *„degrevarea judecătorilor de unele sarcini consumatoare de timp prin îndeplinirea lor de către asistenți (activități de verificare în cadrul unor proceduri prealabile; activități de documentare, vizând atât legislația internă și internațională, cât și jurisprudența sau doctrina; prezentarea în sinteză a stării de fapt și de drept, inclusiv prin formalizarea unor fișe de dosar extrem de utile în gestionarea cauzelor etc.), dar și sprijinul substanțial acordat judecătorilor în redactarea proiectelor unor hotărâri judecătorești, au făcut posibil ca munca judecătorilor să devină, așa cum este firesc, una conceptuală, cu accent pe instrumentarea efectivă a cauzelor și pe deliberare.*

În același timp, judecătorii au avut posibilitatea de a aloca resursele suplimentare de timp pentru unele cauze de o complexitate ridicată, fapt care constituie o premisă importantă atât pentru calitatea actului de justiție, cât și pentru îndeplinirea acestuia într-un termen rezonabil.

Toate aceste elemente relevă, chiar într-o prezentare succintă, utilitatea instituției asistentului judecătorului și necesitatea unui demers de generalizare a acesteia la nivelul instanțelor judecătorești.”

Într-o abordare consecventă cu această orientare, legea supusă controlului de constituționalitate nu cuprinde nicio dispoziție care să afecteze în vreun fel principiul îndeplinirii justiției de către judecători.

Dimpotrivă, reglementarea atribuțiilor asistentului judecătorului (art. 40 din lege) concretizează efectuarea de către aceștia a unor simple *operațiuni materiale*, care nu sunt susceptibile să genereze, *prin ele însele, vreo consecință juridică.*

Astfel, asistenții pot acorda sprijin judecătorului în realizarea procedurilor specifice premergătoare stabilirii primului termen de judecată. Aceasta implică doar realizarea unor

verificări factice la solicitarea judecătorului, fără a presupune îndeplinirea vreunui act procesual sau procedural dat prin lege în competența acestuia. În același timp, aspectele pe care asistentul le-ar putea semnală sunt verificate și cenzurate de judecător în procesul decizional specific acestor etape ale judecării.

De asemenea, asistenții pot realiza, la solicitarea judecătorului, activități de documentare, de verificare și de prezentare a actelor și lucrărilor dosarului, precum și a elementelor de fapt și de drept relevante în cauză. În mod evident, și aceste verificări au aceeași natură de simple operațiuni materiale, menite să faciliteze judecătorului procesul de documentare și de studiere a dosarelor. În toate situațiile, aspectele semnalate de asistent sunt verificate de către judecător, astfel încât orice măsură sau act procesual dispus de acesta să fie rezultatul propriei analize asupra aspectelor incidente relevante.

O altă atribuție prevăzută de legea supusă controlului de constituționalitate vizează redactarea, sub coordonarea judecătorului, a proiectelor de hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale. Deși reprezintă principala temă de critică a obiecției de neconstituționalitate, autorii acesteia ignoră faptul (expres prevăzut de lege) că asistenții judecătorului nu redactează hotărâri judecătorești sau alte acte procedurale, *ci doar proiecte de hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale, și numai sub coordonarea judecătorului*. Coordonarea exercitată de judecător presupune atât îndrumare, prin oferirea reperelor factice și juridice care au fundamentat soluția acestuia și care trebuie să se regăsească întocmai în cuprinsul hotărârii sau al actului procedural, cât și controlul asupra modului în care proiectul redactat respectă întru totul aspectele avute în vedere cu ocazia deliberării și luării deciziei.

Așadar, și în situația în care judecătorul este sprijinit de asistent prin redactarea unui proiect de hotărâre, nu se pune problema ca asistentul să preia sau să influențeze în vreun fel funcția de decizie care aparține exclusiv judecătorului în toate componentele sale, inclusiv în cea referitoare la considerentele care au fundamentat hotărârea.

În condițiile în care activitățile îndeplinite de asistenții judecătorului au natura unor simple operațiuni materiale (de verificare, de documentare, de redactare a unor proiecte de hotărâri sau ale altor acte procedurale), este evident că acestea nu s-ar putea concretiza într-un act procedural. În acest context, criticile din cuprinsul obiecției de neconstituționalitate, vizând faptul că „*activitatea asistentului nu se concretizează în niciun act*” sau că „*Nu este prevăzută nici denumirea formală a actului procedural prin care se constată efectuarea activităților judiciare*”, sunt lipsite de sens și desprinse complet de concepția legii supuse controlului de constituționalitate.

Pe de altă parte, în sistemul judiciar român este deja recunoscută posibilitatea redactării hotărârilor judecătorești de către magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție,

precum și a deciziilor, hotărârilor și avizelor Curții Constituționale de către magistrații-asistenți care funcționează în cadrul instanței de contencios constituțional, iar aceste reglementări nu au ridicat probleme de constituționalitate

În acest sens, dispozițiile art. 22 alin. (3) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară prevăd că „*Magistrații-asistenți care participă la ședințele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție participă cu vot consultativ la deliberări, semnează minutele și **redactează hotărâri**, conform repartizării făcute de președinte pentru toți membrii completului de judecată.*”, iar dispozițiile art. 60 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, statuează că „*Deciziile, hotărârile și avizele **se redactează în scris de către magistratul-asistent care a participat la dezbateri**, sub îndrumarea judecătorului-raportor.*”

Cu atât mai mult, nu ar putea ridica probleme de constituționalitate nici situația asistenților judecătorului, care pot redacta, sub coordonarea judecătorului, *doar proiectele* unor hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale.

În fine, legea criticată prevede, la art. 40 alin. (2), că asistentul judecătorului îndeplinește orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție.

Din această perspectivă, este bine cunoscut faptul că activitatea instanțelor judecătorești are și o importantă componentă administrativă, care nu presupune exercitarea funcției de judecată de către judecători, dar în care aceștia sunt implicați prin exercitarea unor atribuții administrative reglementate în cuprinsul Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 3243/2022.

Or, este firesc ca sprijinul oferit de asistenți să poată viza și astfel de activități, contribuind și în acest fel la realizarea scopului general al reglementării acestei instituții, întrucât este evident că, prin reducerea volumului activităților de natură administrativă, judecătorii au posibilitatea alocării unui timp de lucru suplimentar activității de judecată, cu efecte benefice incontestabile pentru eficiența și calitatea activității judiciare.

Totodată, limitele în care pot fi stabilite atribuții pentru asistenții judecătorului în temeiul art. 40 alin. (2) din lege sunt circumstanțiate de faptul că, potrivit art. 1 din lege, activitatea acestora trebuie să constituie un sprijin pentru judecători, iar în conformitate cu art. 2 din lege, asistentul trebuie să respecte independența judecătorului.

În același timp, în conformitate cu art. 150 alin. (2) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, „*Asistentul judecătorului are rolul de a-l sprijini pe judecător în îndeplinirea*

de către acesta a atribuțiilor sale judiciare, desfășurându-și activitatea sub îndrumarea și supravegherea judecătorului.”

Prin urmare, orice atribuție încredințată asistentului judecătorului trebuie să se circumstanțieze acestor exigențe legale, astfel încât să fie asigurată respectarea principiilor constituționale referitoare la înfăptuirea justiției.

Pe aceste premise, este evident faptul că atribuțiile asistentului judecătorului nu afectează în niciun fel „criteriile de legitimitate ale hotărârilor judecătorești” (cum se susține prin obiecția de neconstituționalitate) și nu există nicio contradicție între dispozițiile legii supuse controlului de constituționalitate și prevederile art. 21, art. 124 și ale art. 126 din Constituția României, republicată.

2. Sub un alt aspect, în dezacord cu susținerile din cuprinsul obiecției de neconstituționalitate, considerăm că **legea adoptată respectă exigențele de calitate proprii unui act normativ, respectiv cerințele de accesibilitate, claritate, precizie și previzibilitate, fiind astfel în acord și cu dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României, republicată.**

Așa cum s-a arătat în cele ce preced, noua instituție a asistentului judecătorului a fost testată în cadrul proiectului „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești” inițiat de Consiliul Superior al Magistraturii, iar exercițiul pilot derulat în cadrul acestui proiect a evidențiat impactul pozitiv al modelului testat, activitatea asistenților contribuind la optimizarea eficienței și la consolidarea calității actului de justiție.

De asemenea, astfel cum rezultă și din expunerea de motive a legii supuse controlului de constituționalitate, potențialul acestei categorii profesionale de a contribui la optimizarea eficienței și calității actului de justiție, împreună cu necesitatea ca toate elementele pozitive desprinse din derularea exercițiului-pilot și experiența asimilată de asistenții judecătorului să fie valorificate în continuare la nivelul instanțelor judecătorești, au constituit premisele care au fundamentat adoptarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2022 privind înființarea unor posturi de personal contractual în schema de personal a Consiliului Superior al Magistraturii*.

Prin acest act normativ, au fost înființate 165 de posturi de experți juriști (cod COR 261903), personal contractual, creându-se astfel un compartiment distinct în cadrul aparatului propriu, în care au fost preluați asistenții judecătorului selectați în proiectul derulat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Ulterior, consacrarea la nivel normativ a instituției asistentului judecătorului a dobândit valențe suplimentare odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, care la art. 150 prevede următoarele:

„Art. 150 - (1) În cadrul curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătoriilor pot funcționa asistenți ai judecătorilor, ale căror statut și atribuții sunt reglementate prin lege specială.

(2) Asistentul judecătorului are rolul de a-l sprijini pe judecător în îndeplinirea de către acesta a atribuțiilor sale judiciare, desfășurându-și activitatea sub îndrumarea și supravegherea judecătorului.”

Prin urmare, reglementarea supusă controlului de constituționalitate a constituit un demers firesc și necesar, la elaborarea legii fiind avute în vedere toate reperele rezultate din analizele realizate de Consiliul Superior al Magistraturii în cadrul proiectului derulat.

Totodată, **legea adoptată de Parlamentul României cuprinde dispoziții clare referitoare la rolul și locul asistentului în cadrul instanțelor judecătorești, recrutarea, formarea profesională inițială și continuă, evaluarea profesională, suspendarea și eliberarea din funcție, drepturile și îndatoririle, atribuțiile, precum și răspunderea juridică a acestei categorii profesionale.**

Pe de altă parte, autorii obiecției de neconstituționalitate nu au indicat elemente concrete care să obiectiveze criticile, cu adevărat lacunare, lansate fără o argumentație serioasă în legătură cu această lege.

Susținerea în sensul că *„Atribuțiile asistentului judecătorului reprezintă o enumerare sumară de activități presupuse judiciare, al căror conținut practic nu poate fi cel puțin evaluat într-o formă aproximativă.”* nu suplinește, în niciun caz, cerințele unei motivări riguroase și complete ale alegației în sensul că legea criticată ar lăsa *„numeroase lacune și spații de interpretare a termenilor, a atribuțiilor și puterilor conferite asistentului judiciar”*.

Totodată, aceeași susținere este inexactă întrucât atribuțiile asistentului judecătorului sunt clar prevăzute la art. 40 din legea criticată, sens în care facem trimitere la considerațiile prezentate anterior (la pct. 1), în care au fost analizate toate aceste atribuții.

Împrejurarea că la art. 40 alin. (2) din lege se face referire la *„orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție”* nu plasează această reglementare în sfera lipsei de predictibilitate. Așa cum s-a arătat anterior, această reglementare este în legătură cu activitățile administrative ale instanței, care nu presupun exercitarea funcției de judecată de către judecători, context în care trebuie avută în vedere diversitatea activităților pe care asistenții judecătorului le-ar putea îndeplini, în exercitarea rolului lor de a constitui un sprijin pentru judecători. Or, tocmai caracterul divers al acestor activități nu ar fi permis o enumerare exhaustivă la nivelul legislației primare a tuturor activităților pe care le-ar putea îndeplini.

Aceasta nu înseamnă că unele atribuții ar putea fi stabilite în mod discreționar sau că acestea ar putea interfera cu actul judecării care trebuie să rămână în competența exclusivă a judecătorului, întrucât, așa cum s-a arătat anterior, legea cuprinde repere suficiente și clare pentru înțelegerea limitelor în care pot fi încredințate atribuții pentru asistenții judecătorului în temeiul dispozițiilor art. 40 alin. (2).

De altfel, din rațiuni similare, legislația primară nu a realizat o enumerare exhaustivă și limitativă a atribuțiilor nici în cazul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești.

Pe aceste premise, trebuie avut în vedere faptul că *„potrivit jurisprudenței Curții Constituționale privind dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, în principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. **Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală, și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii** (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013). Totodată, prin Decizia nr. 772 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 3 mai 2017, paragrafele 22 și 23, Curtea Constituțională s-a referit la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza Dragotoniș și Militaru Pidhorni împotriva României, paragraful 35, și Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza Sud Fondi SRL și alții împotriva Italiei, paragraful 109). Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor,*

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că **formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive.** Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. (...)” (Decizia Curții Constituționale nr. 524/2022 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.101 din 15 noiembrie 2022, par. 95)

Dând eficiență acestor exigențe conturate de jurisprudența instanței de contencios constituțional, legea supusă controlului de constituționalitate respectă cerințele de calitate în reglementarea tuturor aspectelor pe care le implică statutul asistentului judecătorului.

În același timp, faptul că în privința atribuțiilor asistentului judecătorului legiuitorul a optat pentru o reglementare suplă, dar în niciun caz sumară, nu afectează calitatea legii.

Enumerând expres principalele atribuții care pot fi exercitate de asistenții judecătorului și stabilind posibilitatea încredințării și a altor atribuții, sens în care au prevăzute însă repere suficiente și clare pentru determinarea limitelor în care ar putea fi stabilite alte atribuții, legea respectă cerința de previzibilitate.

Pe de altă parte, legea supusă controlului de constituționalitate nu cuprinde elemente de ambiguitate, nici în cuprinsul obiecției de neconstituționalitate nefiind indicate, în concret, astfel de elemente.

În concluzie, Legea privind statutul asistentului judecătorului respectă întrutotul exigențele Legii fundamentale, iar criticile invocate în cuprinsul obiecției de neconstituționalitate sunt neîntemeiate.

Vă asigurăm, domnule președinte, de întreaga noastră considerație,

Judecător Daniel GRĂDINARU,
PREȘEDINTELE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

